

HE 189/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rahoitusvakaustaviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Rahoitusvakaustaviraston hallintomaksusta annettua lakia.

Rahoitusvakaustaviraston hallintomaksusta annettuun lakiin lisättäisiin kaksi maksuluokkaa Euroopan talousalueella toimiluvan saaneen luottolaitoksen Suomessa toimivalle merkittäväälle sivuliikkeelle. Lisäksi Rahoitusvakaustaviraston hallintomaksusta annettua lakia ehdotetaan tarkistettavaksi korottamalla luottolaitosten suhteellista maksua sekä kaikkien maksuvelvollisten perusmaksua.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
2.1 Tavoitteet.....	5
2.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	5
2.3 Keskeiset ehdotukset.....	5
Rahoitusvakausviraston hallintomaksut.....	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	8
4 ASIAN VALMISTELU.....	9
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	11
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	11
1.1 Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta.....	11
2 VOIMAANTULO.....	13
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	13
LAKIEHDOTUS.....	15
Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta.....	15
LIITE.....	18
RINNAKKAISTEKSTI.....	18
Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta.....	18

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

Rahoitusvakausviraston hallintomaksut

Rahoitusvakausviraston toiminnasta aiheutuvat menot katetaan sen toimivaltaan kuuluvilta luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä perittävien hallintomaksuin. Hallintomaksuista on säädetty laissa Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta (1197/2014, jäljempänä *hallintomaksulaki*). Kyseessä on veronluonteinen maksu, joka määrätään kalenterivuositain lain 2 §:n 1 momentin mukaan perusmaksuna, suhteellisena maksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna. Säännöksen sanamuotoa voidaan pitää epätäsmällisenä, koska maksuvelvollisilta ei ole tarkoitus periä pelkkää suhteellista maksua, vaan perusmaksua tai yhdistettyä perusmaksua ja suhteellista maksua.

Hallintomaksulain 4 §:ssä on säädetty seuraavista suhteellisen hallintomaksun maksuvelvollisuusluokista: luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike, sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys sekä kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka vähimmäispääoma vastaa, mitä sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään. Hallintomaksulain 5 §:ssä on säädetty perushallintomaksun maksuvelvollisuusluokista: liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilain (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö, säästöpankkilain 1 §:ssä tarkoitettu säästöpankki, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu osuuspankki tai osuuskuntamuotoinen luottolaitos, muu luottolaitos, talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö, luottolaitoksen omistusyhteisö, kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike, sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys sekä kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka vähimmäispääoma vastaa, mitä sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään.

Suhteellinen hallintomaksu on voimassa olevan hallintomaksulain 4 §:n mukaan luottolaitosten ja kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeiden osalta 0,0006 prosenttia taseesta, ja sijoituspalveluyritysten ja niiden sivuliikkeiden osalta 0,03 prosenttia liikevaihdosta. Voimassa olevan hallintomaksulain 5 §:n mukainen perushallintomaksu on kaikille Rahoitusvakausviraston hallintomaksuvelvollisille 300 euroa. 5 §:ssä säädetty maksuvelvollisten määritelmä on tarkoitettu suhteellisen hallintomaksun osalta maksuvelvollisia laajemmaksi. Säännöksen otsikko ja sen 1 momentin sanamuoto viittaavat kuitenkin suhteellista hallintomaksua maksavien perusmaksuun. Säännöksen sanamuotoa on pidettävä epätäsmällisenä, koska säännöksen määritelmä on tarkoitettu kattamaan kaikki perusmaksun suhteen maksuvelvolliset riippumatta siitä, ovatko ne maksuvelvollisia myös suhteellisen hallintomaksun osalta. Käytännössä säännöksen epätäsmällisyys on johtanut siihen, että pelkkää perusmaksua ei ole peritty.

Hallintomaksuja ei ole tarkoitus kerätä enempää kuin mitä Rahoitusvakausviraston hyväksytyt talousarvion mukaiset kustannukset ovat. Hallintomaksut voidaan hallintomaksulain 6 §:n mukaan periä alennettuina siinä tapauksessa, että edellisvuodelta on syntynyt ylitettä ja viraston hyväksytyt talousarvio alittaa laissa määrätyn laskuperustan

tuottaman summan. Rahoitusvakausviraston on tällöin alennettava kunkin maksuvelvollisen hallintomaksua samassa suhteessa.

Euroopan talousalueelle (ETA) sijoittautuneilla luottolaitoksilla ja sijoituspalveluyrityksillä on oikeus harjoittaa toimilupansa mukaista toimintaa sivuliikkeen välityksellä muissa ETA-alueen valtioissa. Suomessa sivuliikkeen välityksellä toimiville luottolaitoksille ja sijoituspalveluyrityksille ei ole hallintomaksulaissa asetettu minkäänlaista hallintomaksuvelvoitetta, koska niiden kriisinratkaisun suunnittelu ja mahdollinen kriisinratkaisu kuuluvat niiden kotivaltion kriisinratkaisuviranomaisen, ei Rahoitusvakausviraston toimivaltaan. Rahoitusvakausvirasto osallistuu kuitenkin jäsenenä ETA-luottolaitosten merkittäviä sivuliikkeitä koskevien pankkiryhmien kriisinratkaisukollegioihin, joissa valmistellaan konsernin kriisinratkaisusuunnitelmat ja niihin liittyvät päätökset.

Rahoitusvakausviraston toiminnan käynnistymisen jälkeen on havaittu, että suuret ETA-alueella sijaitsevien luottolaitosten sivuliikkeet aiheuttavat Rahoitusvakausvirastolle enemmän töitä kuin lakia säädettyä arvioitiin. Rahoitusvakausvirastolle aiheutuu ETA-luottolaitosten sivuliikkeistä tehtäviä kriisinratkaisukollegioiden lisäksi myös sivuliikkeen kotivaltion talletussuojajärjestelmästä suoritettavien korvausten mahdollisessa maksatustilanteessa ja maksatukseen liittyvien järjestelmien kehittämisessä. Lisäksi Rahoitusvakausviraston työmäärän kriisinratkaisukollegioissa voidaan arvioida kasvavan samalla kun sivuliikkeen merkittävyys isäntävaltion rahoitusjärjestelmän kannalta kasvaa.

ETA-sivuliikkeiden merkitys Rahoitusvakausviraston toiminnassa tulee kasvamaan merkittävästi Suomen rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien rakennemuutosten vuoksi. Rahoitusvakausviraston neljästä suurimmasta hallintomaksuvelvollisesta laitoksesta kaksi on tällä hetkellä ulkomaisten pankkien tytärbankkeja. Näistä kahdesta pankista toinen on päättänyt muuttaa suurimman osan Suomen toimintoistaan tapahtuvaksi sivuliikkeen välityksellä. Kun nykyisessä hallintomaksulaissa ei kuitenkaan ole asetettu ETA-alueella sijaitsevien luottolaitosten sivuliikkeille minkäänlaista hallintomaksuvelvoitetta, Rahoitusvakausviraston hallintomaksukertymä tulisi tämän vuoksi pienemään merkittävästi jatkossa.

Hallintomaksulakia laadittaessa Rahoitusvakausviraston toimintamenojen enimmäismäärän arvioitiin olevan noin kolme miljoonaa euroa. Tämä kustannusarvio piti sisällään noin 0,6 miljoonan euron suuruisen puskurin kriisitilanteiden hoitoa varten. Viraston ensimmäisenä toimintavuonna 2015 hallintomaksuja kerättiin 2,99 miljoonaa euroa. Koska virasto käynnisti toimintansa vasta toukokuussa, vuoden toimintamenot olivat hieman yli 1,1 miljoonaa euroa. Siten vuodelle 2016 siirrettiin 1,9 miljoonaa euroa. Tämä siirtyvä erä vähentää kuluvana vuonna vastaavasti kerättävien hallintomaksujen määrää.

Rahoitusvakausviraston toimintamenoihin on valtion vuoden 2016 talousarviossa myönnetty 2,4 miljoonaa euroa. Tämä määräraha ei sisällä erillistä puskuria kriisitilanteiden hallinnan varalta. Viraston toimintamenoarpeen arvioidaan pysyvän pääpiirteissään samalla tasolla lähivuosien ajan. Osana julkisen talouden suunnitelmaa hyväksytyssä kehyspäätöksessä vuosille 2017—2019 Rahoitusvakausviraston toimintamenoiksi on arvioitu vuodelle 2017 2,5 miljoonaa euroa, vuodelle 2018 2,3 miljoonaa euroa ja vuodelle 2019 2,2 miljoonaa euroa.

Suomen rahoitusmarkkinoilla tapahtuvat rakennemuutokset johtaisivat Rahoitusvakausviraston hallintomaksukertymän merkittävään pienentymiseen samalla, kun Rahoitusvakausviraston tehtävät ja toiminnan kustannukset säilyisivät pääosin nykytasolla.

Rahoitusvakausraston toimintaedellytysten voidaan arvioida vaarantuvan, ellei näitä muutoksia huomioida viraston rahoituspohjassa.

Rahoitusvakausraston ensimmäisenä toimintavuonna on lisäksi ilmennyt, että rahoituslaitoksen koko ja sen virastolle aiheuttama työmäärä eivät välttämättä vastaa toisiaan. Kriisinratkaisun suunnittelua koskeva työ ei merkittävästi eroa pelkästään taseen koon perusteella. Suunnittelutyö on yksityiskohtaista kaikkien rahoituslaitosten kohdalla, ja aikaa vievää erityisesti monimutkaisia tai harvinaislaatuista rahoituspalveluita tarjoavien rahoituslaitosten kohdalla. Lisäksi laitoksen rajat ylittävä toiminta tuo virastolle lisää velvoitteita ja lisätyötä. Tämän vuoksi on tarpeen korjata hallintomaksujen kohdentumista maksuvelvollisten välillä siten, että kaikkien maksuvelvollisten maksamia perusmaksuja korotetaan.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on turvata Rahoitusvakausraston toimintakyky muuttuvilla finanssimarkkinoilla vahvistamalla sen rahoituspohjaa.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Vaihtoehtoja Rahoitusvakausraston hallintomaksujen korottamiselle olisivat lain pitäminen nykyisellään taikka tarvittavien lisäresurssien kattaminen julkisella rahoituksella. Mikäli laki jätettäisiin nykyiselleen, Rahoitusvakausraston edellytykset suoriutua lakisääteisistä kriisinratkaisun valmistelutehtävistään, näiden tehtävien toimeenpanon edellyttämistä tietojärjestelmähankkeista sekä ennen kaikkea mahdollisista käytännön kriisinratkaisutilanteista olisivat muun muassa finanssialan rakennemuutosten johdosta heikot. On myös otettava huomioon, että Rahoitusvakausraston tulevien vuosien resurssitarpeeseen liittyy huomattavaa epävarmuutta johtuen sen lyhyehköstä toimintahistoriasta, lisääntyvästä ja monimutkaistuvasta sääntelystä sekä finanssialan rakennemuutoksista. Tämän vuoksi Rahoitusvakausraston rahoituspohjan vahvistamista on pidettävä välttämättömänä.

Nykyisen lainsäädännön periaatteellisena lähtökohtana on, että finanssikriisien kustannuksia ei kateta julkisin varoin. Tämä lähtökohta koskee sekä varsinaisia kriisinratkaisutoimia että niiden ennakkollista suunnittelua ja viranomaisten toimintavalmiutta. Tästä lähtökohdasta ei ole perusteltua poiketa, vaikka Suomen finanssialalla tapahtuukin rakennemuutoksia. Lisäresurssien kattamista julkisella rahoituksella ei voida pitää perusteltuna varsinkaan, kun yleinen kansainvälinen ja esimerkiksi EU:n kriisinratkaisuneuvoston (englanniksi *Single Resolution Board*, jäljempänä *SRB*) käytäntö on periaatteellisesti vastaavat viranomaisten hallintomaksut toimialalta.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Rahoitusvakausraston hallintomaksut

Perusmaksun ja suhteellisen hallintomaksun määritelmät

Hallintomaksujen määritelmiin liittyviä epätasällisyyksiä esitetään korjattavaksi siten, että vahvistetaan hallintomaksujen määräytyminen joko perusmaksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna. Hallintomaksulain 2 §:n 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan epätasällinen viittaus pelkän suhteellisen

hallintomaksun maksamiseen. Hallintomaksulain 5 §:n otsikkoa ja 5 §:n 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan samalla muutettavaksi siten, että säännöksestä poistetaan viittaus suhteelliseen hallintomaksuun. Muutoksella selvennetään, että kaikki 5 §:n 1 momentissa määritellyt tahot ovat velvollisia maksamaan perusmaksua riippumatta siitä, ovatko ne maksuvelvollisia suhteellisen hallintomaksun suhteen. Käytännössä muutoksella vahvistetaan, että myös 5 §:n 1 momentissa tarkoitettut talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö ja luottolaitoksen omistusyhteisö ovat maksuvelvollisia perusmaksun maksamiseen.

ETA-luottolaitosten sivuliikkeet

ETA-luottolaitosten merkittävät sivuliikkeet ehdotetaan lisättäväksi hallintomaksulain maksuvelvollisten piiriin. Lisäksi nämä ETA-luottolaitosten merkittävät sivuliikkeet jaettaisiin niiden koon perusteella kahteen eri maksuluokkaan.

Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 59 a §:n mukaan Finanssivalvonta voi pyytää ulkomaisen ETA-luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta vastaavalta ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tai, jollei luottolaitos kuulu konsolidoidun valvonnan piiriin, ulkomaisen ETA-luottolaitoksen kotivaltion valvontaviranomaiselta, luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen nimeämistä merkittäväksi, jos joku seuraavista ehdoista täyttyy:

- sivuliikkeen markkinaosuus ylittää talletuksilla mitattuna kaksi prosenttia vastaanottavassa jäsenvaltiossa;
- laitoksen toiminnan keskeyttämisen tai lopettamisen todennäköinen vaikutus systeemiseen likviditeettiin, maksujärjestelmiin ja selvitysjärjestelmiin olisi merkittävä;
- sivuliikkeen koko ja merkitys asiakasmäärällä mitattuna on merkittävä vastaanottavan jäsenvaltion pankki- tai rahoitusjärjestelmässä.

Kun ETA-sivuliike on Finanssivalvonnasta annetussa laissa kuvatun menettelyn johdosta nimetty merkittäväksi, tulee Rahoitusvakausviraston osallistua sitä koskevaan kriisinratkaisukollegioon, josta sille aiheutuu merkittävä määrä työtä ja kustannuksia. Tämän vuoksi myös hallintomaksulain ETA-sivuliikkeen maksukynnys sidottaisiin tähän menettelyyn (*luokka A*).

Kriisinratkaisusuunnittelun näkökulmasta ulkomaiseen konserniin kuuluvan merkittävän tytäryhtiön ja merkittävän sivuliikkeen Rahoitusvakausvirastolle aiheuttaman työn määrässä ei ole arvioiden mukaan suurta eroa, sillä kriisinratkaisusuunnitelma valmistellaan konsernitasolla kriisinratkaisukollegiossa. Lisäksi tytäryhtiötä koskevat päätökset, esimerkiksi alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimustaso, tehdään aina kriisinratkaisukollegiossa. Rahoitusvakausviraston työmäärään vaikuttaa kuitenkin emoyrityksen toimivaltaisen viranomaisen määrittelemä käytännön työnjako ryhmän kriisinratkaisusuunnitelman valmistelussa.

Jos kyse on suoraan SRB:n toimivallassa olevasta erittäin merkittävästä tytärluottolaitoksesta, laitoksen muuttuminen sivuliikkeeksi kasvattaa Rahoitusvakausviraston muodollista roolia kollegiossa. Tämä johtuu siitä, että SRB jää muutoksen jälkeen kriisinratkaisukollegion ulkopuolelle ja Rahoitusvakausviraston asema muuttuu kyseisessä kollegiossa jäseneksi.

Niiden sivuliikkeiden, joiden rooli Suomessa on erityisen merkittävä, arvioidaan työllistävän Rahoitusvakausvirastoa enemmän kuin muiden merkittävien sivuliikkeiden. Vaikka

HE 189/2016 vp

Rahoitusvakausviraston asema kriisintarkkailukollegiossa on näille laitoksille yhtäläinen, on merkittävien sivuliikkeiden kohdalla todennäköistä, että konsernilla on Suomessa kriittisiä toimintoja ja keskeisiä liiketoimintoja, joita koskevien toimenpiteiden suunnittelu vaatii Rahoitusvakausviraston erityistä panostusta Suomen rahoitusvakauden turvaamiseksi. Näin ollen ETA-luottolaitoksille on perusteltua säätää toinen maksuluokka, joka kattaa erittäin merkittävät sivuliikkeet (*luokka B*). Luokkaan B kuuluisivat sivuliikkeet, joiden osuus yleisötalletuksista Suomessa olisi enemmän kuin kymmenen prosenttia. Kymmenen prosentin raja perustuu arvioon sivuliikkeiden aiheuttamasta työmäärästä.

Uusien maksuvelvollisuusluokkien maksuperusteiden osalta esityksessä porrastetaan suhteellisen maksun kertoimia sitä korkeammiksi, mitä merkittävämmästä sivuliikkeestä on kyse, kuitenkin siten että ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen kerroin on ylimmilläänkin pienempi kuin Suomessa toimiluvan saaneen luottolaitoksen kerroin. Erittäin merkittävän sivuliikkeen kertoimen on Rahoitusvakausviraston työmäärän kasvun johdosta perusteltua olla noin neljäsosan pienempi kuin Suomessa toimiluvan saaneen luottolaitoksen kerroin, mutta suurempi kuin merkittävän sivuliikkeen statuksen saaneen sivuliikkeen. Merkittävän sivuliikkeen statuksen saaneen sivuliikkeen kohdalla työmäärä on vähäisempi, joten kertoimen on perusteltua olla noin kolme neljäsosaa pienempi kuin luottolaitoksen kerroin.

Edellä kuvatun johdosta ETA-alueella sijaitsevien luottolaitosten sivuliikkeiden hallintomaksujen ehdotetaan muodostuvan seuraavasti:

- ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A: laskennallisen taseen loppusumma x 0,0002 prosenttia;
- ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B: laskennallisen taseen loppusumma x 0,0006 prosenttia.

Muiden kuin Finanssivalvonnasta annetun lain 59 a §:n perusteella merkittäviksi määriteltyjen sivuliikkeiden kohdalla hallintomaksua ei jatkossakaan pidetä perusteltuna, koska niiden Rahoitusvakausvirastolle aiheuttama työmäärä jää huomattavasti vähäisemmäksi. Tämä johtuu ensinnäkin siitä, että Rahoitusvakausvirasto ei niiden osalta osallistu kriisintarkkailukollegioiden työhön. Lisäksi suuri osa Suomessa toimivista pienistä sivuliikkeistä ei ota vastaan talletuksia esimerkiksi niiden liiketoiminnan luonteen tai kotivaltion suppean toimiluvan johdosta, joten Rahoitusvakausviraston ei tarvitse ylläpitää talletussuojajärjestelmää niiden osalta. Rahoitusvakausviraston tulee kuitenkin sopia käytännön järjestelyistä sivuliikkeiden talletussuojakorvausten maksamiseksi tilanteessa, jossa ETA-alueen luottolaitoksella olisi pienikin sivuliike Suomessa, ja tätä myötä myös nämä laitokset voivat jatkossa aiheuttaa Rahoitusvakausvirastolle työtä. Tämän vuoksi näiden laitosten kuulumista hallintomaksuvelvollisten piiriin voidaan joutua myöhemmin arvioimaan erikseen.

Kaikilta maksuvelvollisilta sivuliikkeiltä on perusteltua periä muiden maksuvelvollisten kanssa yhdenmukainen perusmaksu, sillä luottolaitoksen oikeudellinen muoto ei yksinomaan vaikuta Rahoitusvakausvirastolle aiheutuvaan työmäärään. Kaikille laitoksille tehdään muun muassa suunnitelmia koskevia valmistelutehtäviä ja arviointoja, kuten elvytysuunnitelmaan tutustuminen, mahdollisten kriittisten toimintojen arviointi ja yksinkertaisten velvoitteiden soveltuvuuden arviointi. Näin ollen kiinteäksi perusmaksuksi on aiheellista asettaa kaikille hallintomaksuvelvollisille sama 1 000 euroa.

Luottolaitokset

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitetun talletuspankin ja luottoyhteisön hallintomaksun maksuperustetta tarkistettaisiin ylöspäin niin, että maksu olisi 0,0008 prosenttia taseen loppusummasta. Lisäksi luottolaitosten perusmaksu kasvaisi nykyisestä 300 eurosta 1 000 euroon.

Lain maksuperusteita esitetään korotettavaksi, sillä Rahoitusvakausraston toiminnassa on käynyt ilmi, että luottolaitosten kriisintarkistussuunnittelu aiheuttaa lakia säädettäessä oletettua enemmän työtä. Luottolaitoksista Rahoitusvakausrastolle aiheutuva työ määrä ei myöskään riipu suoraan laitoksen koosta. Kaikille laitoksille niiden koosta riippumatta tehdään määrätty suunnitelmaa koskevat valmistelutehtävät, arvioinnit ja päätökset. Lisäksi Rahoitusvakausraston suorassa toimivallassa olevien laitosten osalta suunnitelmien valmistelutyö tehdään käytännössä kokonaan Rahoitusvakausraston toimesta, kun taas SRB:n suorassa toimivallassa olevien laitosten osalta työhön osallistuu myös SRB:n henkilöstöä. Perusmaksun kasvattaminen osaltaan tasaisi tästä johtuvaa eroa eri viranomaisvaltuuksien piirissä olevien laitosten välillä.

Sijoituspalveluyritykset ja kolmannen maan sijoituspalveluyritysten sivuliikkeet

Sijoituspalveluyritysten ja kolmannen maan sijoituspalveluyritysten sivuliikkeen suhteellisen hallintomaksun maksuperuste säilyisi ennallaan. Perusmaksu korotettaisiin myös näiltä laitoksilta edellä todetuista syistä 300 eurosta 1 000 euroon.

Kolmannen maan luottolaitosten sivuliikkeet

Kolmannen maan sivuliikkeiden suhteellisen hallintomaksun määrä prosentteina maksuperusteesta säilyisi ennallaan. Perusmaksu korotettaisiin myös näiltä laitoksilta edellä todetuista syistä 300 eurosta 1 000 euroon.

3 Esityksen vaikutukset

Hallintomaksulakiin esitetyillä muutoksilla varmistetaan Rahoitusvakausraston toimintamenojen kestävä rahoitus sille laissa määrättyjen tehtävien hoitamiseksi. Hallintomaksulakiin esitetyt muutokset vaikuttavat maksuvelvollisten laitosten maksurasitteeseen. Näitä muutoksia voidaan tarkastella kolmella eri tasolla. Koska laitosten taseiden ja liikevaihdon kehitys vaikuttaa oleellisesti maksukertymään, alla olevia arvioita tulee pitää suuntaa antavina.

Hallintomaksulaki määrittelee maksujen potentiaalisen enimmäismäärän sekä niiden kohdentumisen eri laitosten välillä. Sen sijaan todellisen vuosittaisen maksurasitteen määrittelee eduskunta vahvistaessaan valtion talousarvion. Talousarvion perusteella Rahoitusvakausrasto määrittelee mahdollisen alentamiskertoimen ja samalla kunkin maksuvelvollisen laitoksen todellisen vuosittaisen maksurasitteen suhteessa lain mukaiseen valvontamaksujen enimmäismäärään.

Hallintomaksuina käytännössä kerättävä määrä voi olla lain mahdollistamaa enimmäismäärää matalampi. Hallintomaksut peritään alennettuina siinä tapauksessa, että edellisvuodelta on syntynyt ylitettä ja viraston hyväksytty talousarvio alittaa laissa määrätyn laskuperustan tuottaman kokonaismäärän. Rahoitusvakausraston on alennettava tällöin kunkin maksuvelvollisen hallintomaksua samassa suhteessa. Rahoitusvakausraston oma talousarvioehdotus vuodelle 2017 sisältää 2,9 miljoonan euron suuruisen määrärahan.

HE 189/2016 vp

Ehdotettujen muutosten myötä lain mahdollistaman hallintomaksujen kokonaiskertymän arvioidaan pysyvän entisellä tasolla noin kolmessa miljoonassa eurossa. Arvion taustalla on oletus siitä, että luottolaitossektorin tase supistuisi tulevina vuosina Suomessa rakennemuutoksen seurauksena noin 170 miljardilla eurolla.

Hallintomaksujen perusmaksujen korotus 300 eurosta 1 000 euroon kasvattaisi kerättäviä maksuja yhteensä noin 175 000 eurolla. Ehdotetut muutokset muuttaisivat maksurasitteen kohdentumista eri laitosten välillä siten, että maksurasite siirtyisi korotusta vastaavan määrän verran niille laitoksille, joiden perusmaksun osuus on suhteellisen suuri koko hallintomaksusta.

Uuden maksuluokan perustaminen ETA-luottolaitosten merkittäville sivuliikkeille kerryttäisi hallintomaksuja yhteensä runsaalla 630 000 eurolla. Suurempien, SRB:n toimivallassa olevien luottolaitosten yhteenlasketut hallintomaksut kokonaisuudessaan laskisivat 38 prosenttia verrattuna nykyiseen. SRB:n suoraan toimivaltaan jäävien luottolaitosten hallintomaksut kasvaisivat laitoksesta riippuen noin 40–60 prosenttia suhteessa nykyiseen. Vastaavasti pienempien, Rahoitusvakausringin toimivallassa olevien luottolaitosten maksuosuus yhteensä kasvaisi noin 150 prosenttia, kun mukaan lasketaan rakennemuutoksen myötä syntyvä uusi luottolaitos. Nykyisten Rahoitusvakausringin suoraan toimivaltaan kuuluvien luottolaitosten hallintomaksut kasvaisivat kokonaisuudessaan noin 60 prosenttia. Muutokset ovat suurimpia niillä pankkiryhmittymillä, jotka koostuvat useasta erillisestä laitoksesta, johtuen perusmaksujen korotuksesta. Sijoituspalveluyritysten yhteenlasketut hallintomaksut kokonaisuudessaan niin ikään kasvaisivat noin 30 prosenttia nykytilaan verrattuna perusmaksujen korotuksen johdosta. Taloudellisten vaikutusten osalta on huomioitava, että maksujen euromääräiset muutokset ovat hyvin vähäisiä suhteessa maksuvelvollisten yritysten liikevaihtoon, vaikka maksuosuuksien suhteelliset muutokset ovat prosentuaalisesti merkittäviä johtuen siitä, että lain mahdollistama hallintomaksujen enimmäismäärä on nykyisellä rahoitussektorin rakenteella vain noin kolme miljoonaa euroa.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Rahoitusvakausringin kanssa.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, Valtiontalouden tarkastusvirastolta, Suomen Pankilta, Finanssivalvonnalta, Rahoitusvakausringin virastolta, Valtiokonttorilta, Keskuskauppakamarilta, Finanssialan keskusliitto ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:ltä sekä OP osuuskunnalta, S-Pankki Oy:ltä, Kuntarahoitus Oyj:ltä, Suomen hypoteekkiyhdistykseltä, Suomen AsuntoHypoPankki Oy:ltä ja Euroclear Finland Oy:ltä. Lisäksi esitysluonnos on ollut nähtävänä valtiovarainministeriön internetsivuilla.

Esitysluonnokseen sisältyi hallintomaksujen muuttamista koskevien esitysten lisäksi ehdotus Rahoitusvakausringin hoidossa toimivan Rahoitusvakausringin rahaston tilintarkastuksen osoittamisesta Valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi. Rahoitusvakausringin piti luonnoksessa esitettyjä muutoksia Rahoitusvakausringin hallintomaksuun ja rahoitusvakausringin rahaston tilintarkastuksen järjestämiseen perusteltuina. Oikeusministeriö ja Finanssivalvonta ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa esitysluonnoksen johdosta.

Valtiontalouden tarkastusvirasto totesi lausunnossaan, että se katsoo luonnoksella sille esitetyn rahoitusvakausringin rahaston tilintarkastustehtävän olevan ristiriidassa talous- ja rahaliiton vakaudesta, ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten ja julkisen talouden monivuotisten kehyksien vaatimuksista annetun lain

HE 189/2016 vp

(869/2012) tarkoittaman finanssipolitiikan valvontatehtävän kanssa. Valtiontalouden tarkastusvirasto katsoi, että rahoitusvakauserärahaston toiminnalla mahdollisessa kriisitilanteessa voi olla sellaista merkitystä, joka rajaisi lain (869/2012) tarkoittaman valvontatehtävän hoitamista ja totesi, ettei se tämän vuoksi voi toimia samanaikaisesti tämän lain mukaisessa valvontatehtävässä ja rahoitusvakauserärahaston tilintarkastajana.

Finanssialan keskusliitto ry (FK) ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry (EK) kiinnittivät lausunnoissaan huomiota siihen, että merkittävä osa kriisinratkaisulainsäädännön soveltamisalaa kuuluvista laitoksista ei käytännössä voi joutua kriisinratkaisun kohteeksi eikä Rahoitusvakausviraston resursseja ole sen vuoksi tarpeen kohdistaa niihin. FK ja EK katsoivat sen vuoksi, että tarkistettaessa Rahoitusvakausviraston hallintomaksujen jakautumista koskevia periaatteita hallintomaksujen kokonaismäärä tulisi säilyttää ennallaan ja keskittää Rahoitusvakausviraston resurssit rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta merkittävien laitosten kriisinratkaisusuunnitelmien tarkastamiseen.

OP osuuskunta (OP) piti luonnoksessa esitettyjä muutoksia Rahoitusvakausviraston hallintomaksuihin sinänsä perusteltuina. OP kiinnitti kuitenkin huomiota EKP:n pankkivalvonnan, yhteisen kriisinratkaisumekanismien ja Rahoitusvakausviraston perustamisen johdosta kokonaisuutena asetettavien hallinnollisten maksujen määrään ja siihen, että näiden maksujen kokonaisvaikutuksia ei luonnoksessa arvioida.

Kuntarahoitus Oyj katsoi, että voimassa olevassa lainsäädännössä, eikä esitysluonnoksessa huomioida sen toimintaan ja riskeihin liittyviä erityispiirteitä. Kuntarahoitus pitää sille lain ja esitysluonnoksen mukaan määräytyvää hallintomaksua korkeana ja katsoo, että hallintomaksu tulisi nykytilan ja luonnoksessa ehdotetun tavan sijaan määrätä siten, että siinä otettaisiin huomioon maksuvelvollisen riskiprofiili.

Rahoitusvakauserärahaston tilintarkastusta koskevista ehdotuksista päätettiin luopua jatkovalmistelussa Valtiontalouden tarkastusviraston esittämien huomioiden johdosta. Rahoitusvakausviraston hallintomaksujen osalta kuitenkin pidettiin perusteltuna edetä ehdotusluonnoksessa kuvattujen alkuperäisten toteuttamisvaihtoehtojen mukaisesti. Rahoitusvakausviraston tehtävät ja niiden kohdentuminen eri hallintomaksuvelvollisiin perustuvat aineelliseen kriisinratkaisulainsäädäntöön, eikä näitä koskevia muutoksia ole mahdollista tehdä hallintomaksuja koskevien säännösten kautta. Jatkovalmistelussa on lisäksi arvioitu, että hallintomaksujen määräytymisen on perusteltua jatkossakin perustua maksuvelvollisten toiminnan laajuuteen ja Rahoitusvakausvirastolle aiheutuvaan työmäärään, joka huomioidaan kiinteässä perusmaksussa sekä suhteellisessa maksussa samalla kun maksuvelvollisten toiminnan riskillisyyttä otetaan huomioon toisaalla niiltä kerättäviä vakauserämaksuja määrättäessä.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnassa on käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2016 vp), jossa ehdotetaan myös muutettavaksi hallintomaksulain 1 §:n 1 momenttia, 4 §:n 1 momenttia ja 5 §:n 1 momenttia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

1 §. Maksuvelvollinen. Lain 1 §:n 1 momentin maksuvelvollislistaan ehdotetaan lisättäväksi uudeksi maksuvelvolliseksi ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, joka on Finanssivalvonnasta annetun lain 59 a §:ssä säädettyssä menettelyssä määritelty merkittäväksi. Nämä merkittävät ETA-luottolaitosten sivuliikkeet jaettaisiin kahteen luokkaan (luokka A ja luokka B) niiden koon perusteella.

Lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa määriteltäisiin maksuvelvolliseksi ETA-luottolaitosten Finanssivalvonnasta annetun lain 59 a §:ssä säädettyssä menettelyssä merkittäväksi määritellyt sivuliikkeet (luokka A). 4 kohdassa määriteltäisiin maksuvelvollisiksi kooltaan suuremmat ETA-luottolaitosten sivuliikkeet, joiden markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on yli 10 prosenttia (luokka B). Tämä luokittelu heijastaisi niiden merkitystä rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta ja siten myös sivuliikkeiden Rahoitusvakausvirastolle aiheuttamaa työmäärää.

Yleisötalletuksilla tarkoitettaisiin pykälässä kaikkia sivuliikkeen vastaanottamia talletuksia pois lukien luottolaitosten ja keskuspankkien talletukset. Myöskään sivuliikkeiden tekemiä takaisinostosopimuksia ei pidettäisi pykälässä tarkoitettuina yleisötalletuksina. Yleisötalletusten markkinaosuus laskettaisiin kalenterivuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan.

Luokan B sivuliikkeen määrittely olisi yhtenevä myös Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) vastaavan määritelmän kanssa.

Lain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa oleva maksuvelvollisen sijoituspalveluyrityksen ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen määritelmä korjattaisiin yhdenmukaiseksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain mukaisen määritelmän kanssa. Voimassa olevassa laissa viitataan virheellisesti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

2 §. Hallintomaksu. Lain 2 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus pelkkiin suhteellisiin maksuihin. Muutoksella korjataan maksujen rakennetta koskeva epätäsmällisyys ja vahvistetaan hallintomaksujen määräytyminen joko perusmaksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna.

Lain 2 §:n 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi sivuliikkeen laskennallisen taseen määritelmä. Voimassa olevassa hallintomaksulaissa on jo 2 §:n 4 momenttina sijoituspalveluyrityksen liikevaihdon määritelmä. Samalla voimassa olevan lain 2 §:n 5 momentti siirtyy uudeksi 6 momentiksi.

Sivuliikkeen laskennallisella taseella tarkoitettaisiin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) No 575/2013 99 artiklan nojalla annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) No 680/2014 mukaisesti annettavien tietojen perusteella laskettavien sivuliikkeen kokonaisvarojen määrää. Voimassa olevassa hallintomaksulaissa maksuvelvollisten hallintomaksun määrä määräytyy prosentiosuuksina maksuperusteesta ilmaistuna. Muun muassa luottolaitoksilla ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeillä maksuperusteena on voimassa olevassa laissa taseen loppusumma. Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen Suomessa

oleva sivuliike ei kuitenkaan ole itsenäinen oikeushenkilö, eikä sillä ole sellaista kirjanpito-oikeudellisesti määrittyvää itsenäistä taloudellista kokonaisuutta, jonka perusteella voitaisiin yksiselitteisesti laatia sivuliikkeen tase. Kuten kirjanpitolautakunnan lausunnossa 1937/2015 todetaan, sivuliike voi hallinnoida vain niitä omaisuuseriä, joiden osalta niin sanottu pääliike, eli ulkomainen oikeushenkilö, on sivuliikkeen edustajat valtuuttanut hallinnoimaan. Lähtökohtaisesti tällöin sivuliikkeen tase ei voi käsittää esimerkiksi pääomaa ulkomaisesta pääliikkeestä, mistä muun muassa seuraa, ettei sivuliikkeellä voi olla sellaista itsenäistä tilinpäätöstä, joka kirjanpitolaissa on säädetty tasekirjan sisällöksi. Edellä olevasta seuraa, että hallintomaksun perusteeksi olisi ulkomaisten sivuliikkeiden osalta säädettävä muu konstruktio kuin taseen käsite.

Nyt ehdotettavan 2 §:n 5 momentin mukaan sivuliikkeen laskennallisella taseella tarkoitettaisiin hallintomaksulakia sovellettaessa niiden kokonaisvarojen määrää, jotka muodostuvat EU:n vakavaraisuusasetuksen 99 artiklassa tarkoitetun niin sanotun FINREP-tiedonkeruukehikon mukaista tiedonantovelvollisuutta noudatettaessa. Laskennallinen tase olisi laskentatekninen apukäsite hallintomaksulakia sovellettaessa, eikä sillä ole tarkoitus olla muuta aineellista sisältöä. Ehdotetun määritelmän avulla maksuvelvollisuuden pohjana oleva laskennallisen taseen loppusumma laskettaisiin sivuliikkeiden Finanssivalvonnalle jo nykyisinkin toimittaman taloudellisen informaation perusteella, jolloin minimoitaisiin sekä maksuvelvollisille että Rahoitusvakausvirastolle uusista maksuluokista aiheutuva hallinnollinen taakka. Myös kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallinen tase laskettaisiin vastaavasti.

Sivuliikkeen taseen määritelmä on tarkoitettu yhteneväksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettuun lakiin suunnitellun muutoksen kanssa, jota koskeva esitys on valmisteltu samanaikaisesti tämän esityksen kanssa ja on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokauden 2016 aikana.

4 §. Suhteellinen hallintomaksu. Lain 4 §:n 1 momentin taulukkoon ehdotetaan lisättäväksi kaksi uutta maksuluokkaa: ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A ja ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B. Mainittujen ETA-luottolaitosten sivuliikkeiden maksuperusteeksi ehdotetaan ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennallisen taseen loppusummaa, joka on määritelty ehdotetun 2 §:n 5 momentissa. Myös kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen maksun perusteen ehdotetaan määräytyvän niin sanotun laskennallisen taseen avulla. Maksun määräksi prosentteina maksuperusteesta porrastettaisiin 0,0002 ulkomaiselle ETA-luottolaitoksen sivuliikkeelle, luokka A; ja 0,0006 ulkomaiselle ETA-luottolaitoksen sivuliikkeelle, luokka B.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitetun talletuspankin sekä luottoyhteisön maksun määrää prosentteina maksuperusteesta korotettaisiin niin, että se olisi 0,0008.

Lisäksi maksuvelvollisen sijoituspalveluyrityksen ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen määritelmä korjattaisiin yhdenmukaiseksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkailusta annetun lain mukaisen määritelmän kanssa. Voimassa olevassa laissa viitataan virheellisesti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

5 §. Perusmaksu. Lain 5 §:n otsikkoa ja 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus suhteelliseen hallintomaksuun. Muutoksella täsmennetään perittävien maksujen rakennetta lain 2 §:n 1 momenttia vastaavaksi. Nykyisen säännöksen sanamuoto on johtanut tulkinnanvaraisuuteen pelkkää perusmaksua koskevan maksuvelvollisuuden osalta. Säännöksen sanamuotoa täsmennetään siten, että velvollisuus maksaa perusmaksua koskee

HE 189/2016 vp

kaikkia 5 §:n 1 momentin taulukossa mainittuja tahoja riippumatta siitä, ovatko ne velvollisia maksamaan suhteellista hallintomaksua lain 4 §:n 1 momentin mukaan. Lain 5 §:n 1 momentin taulukkoon ehdotetaan lisättäväksi samat kaksi uutta maksuluokkaa: ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A ja ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B. Mainittujen uusien maksuluokkien perusmaksuksi euroina asetettaisiin 1 000 euroa.

5 §:n 1 momentin taulukon mukainen perusmaksu euroina ehdotetaan korotettavaksi kaikille maksuluokille 300 eurosta 1 000 euroon.

Lisäksi maksuvelvollisen sijoituspalveluyrityksen ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen määritelmä korjattaisiin yhdenmukaiseksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain mukaisen määritelmän kanssa. Voimassa olevassa laissa viitataan virheellisesti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Lakiehdotuksella ehdotetaan muutettavaksi Rahoitusvakausturvaviraston hallintomaksulain maksuvelvollisuusluokkia sekä maksuvelvollisten maksettavaksi määrättäviä hallintomaksuja. Rahoitusvakausturvaviraston toiminnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset katetaan hallintomaksuilla, jotka kerätään lain 1 §:ssä mainituilta maksuvelvollisilta. Ehdotuksen mukaan lakiin lisättäisiin uusia maksuvelvollisia. Lisäksi kaikkien maksuvelvollisten perusmaksua ja kahden maksuluokan suhteellista maksua korotettaisiin.

Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion veroista säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Niin ikään valtion viranomaisten virkatoimien, palvelujen ja muun toiminnan maksullisuuden sekä maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen tulkinnan mukaan verona tai veronluonteisena maksuna pidetään rahasuoritusta, joka ei ole korvaus tai vastike julkisen vallan maksuvelvolliselle antamista eduista tai palveluista. Verolle ja veronluonteiselle maksulle on ominaista valtion menojen rahoittaminen. Lisäksi maksun suorittaminen ei ole velvoitetulle subjektille vapaaehtoista, vaan maksu johtuu esimerkiksi sen harjoittaman toiminnan luonteesta. Rahoitusvakausturvaviraston hallintomaksua on pidettävä tällaisena valtiosääntöoikeudellisena verona (PeVL 41/2004 vp, PeVL 67/2002 vp, PeVL 28/2008 vp).

Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan lain säännösten tulee olla myös sillä tavoin tarkkoja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua (näin esimerkiksi PeVL 41/2004 vp). Lakiehdotuksen 4 ja 5 § sisältävät yksityiskohtaiset säännökset maksun määräytymisen perusteista, eikä niihin sisälly Rahoitusvakausturvaviraston harkintavaltaa.

Maksuvelvollisten oikeusturva on varmistettu siten, että Rahoitusvakausturvaviraston päätökseen määrätä hallintomaksu saa vaatia oikaisua Rahoitusvakausturvavirastolta. Rahoitusvakausturvaviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin

HE 189/2016 vp

hallinto-oikeuteen. Maksuvelvollisten oikeusturvaa koskevat säännökset perustuvat voimassa olevaan lakiin, eikä niihin esitetä muutoksia.

Edellä esitetyn perusteella katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain (1197/2014) 1 §:n 1 momentin 2 kohta, 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n otsikko ja 1 momentti sekä *lisätään* 1 §:n 1 momenttiin uusi 3 ja 4 kohta ja 2 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakausviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakausrahaston hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

2) luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys sekä kolmannen maan sijoituspalveluyritys;

3) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 59 a §:ssä tarkoitettu ETA-luottolaitoksen merkittävä sivuliike, jonka markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on enintään 10 prosenttia (*ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A*);

4) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 59 a §:ssä tarkoitettu ETA-luottolaitoksen merkittävä sivuliike, jonka markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on yli 10 prosenttia (*ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B*).

2 §

Hallintomaksu

Hallintomaksu määrätään kalenterivuositain perusmaksuna tai yhdistettynä perusmaksuna ja suhteellisena maksuna siten kuin tässä laissa säädetään.

ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen laskennalliseksi taseeksi katsotaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisista laitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää raportointia koskevista teknisistä täytäntöönpanostandardeista annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 mukaisesti annettavien tietojen perusteella laskettavien kokonaisvarojen määrä. Kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen laskennalliseksi taseeksi katsotaan sivuliikkeen kokonaisvarojen vastaava määrä.

HE 189/2016 vp

4 §

Suhteellinen hallintomaksu

Suhteellisen hallintomaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0008
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0008
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A	laskennallisen taseen loppusumma	0,0002
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B	laskennallisen taseen loppusumma	0,0006
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	laskennallisen taseen loppusumma	0,0006
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,03
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,03

HE 189/2016 vp

5 §

Perusmaksu

Perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	1 000
säästöpankkilain 1 §:ssä tarkoitettu säästöpankki	1 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu osuuspankki tai osuuskuntamuotoinen luottolaitos	1 000
muu luottolaitos	1 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	1 000
luottolaitoksen omistusyhteisö	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A	1 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkaisusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys	1 000

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 13 päivänä lokakuuta 2016

Pääministerin estyneenä ollessa, kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Laki

Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta annetun lain (1197/2014) 1 §:n 1 momentin 2 kohta, 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n otsikko ja 1 momentti sekä *lisätään* 1 §:n 1 momenttiin uusi 3 ja 4 kohta ja 2 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Maksuvelvollinen

Rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakausviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakausrahadon hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

2) sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike, jonka vähimmäispääoma vastaa, mitä sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään.

Ehdotus

1 §

Maksuvelvollinen

Rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun Rahoitusvakausviraston, jäljempänä *virasto*, ja rahoitusvakausrahadon hallintomaksun on velvollinen suorittamaan:

2) *luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinsäätötoimenpiteistä annetun lain (1194/2014) 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys sekä kolmannen maan sijoituspalveluyritys;*

3) *Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 59 a §:ssä tarkoitettu ETA-luottolaitoksen merkittävä sivuliike, jonka markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on enintään 10 prosenttia (ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A);*

4) *Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 59 a §:ssä tarkoitettu ETA-luottolaitoksen merkittävä sivuliike, jonka markkinaosuus Suomessa yleisötalletuksilla mitattuna on yli 10 prosenttia (ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B).*

HE 189/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Hallintomaksu

Hallintomaksu määrätään kalenteri-
vuosittain *euromääräisenä* perusmaksuna,
suhteellisenä maksuna tai yhdistettynä
perusmaksuna ja suhteellisenä maksuna siten
kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Hallintomaksu

Hallintomaksu määrätään kalenteri-
vuosittain *perusmaksuna tai yhdistettynä*
perusmaksuna ja suhteellisenä maksuna siten
kuin tässä laissa säädetään.

ETA-luottolaitoksen sivuliikkeen
laskennalliseksi taseeksi katsotaan Euroopan
parlamentin ja neuvoston asetuksen
(EU) N:o 575/2013 mukaisista laitosten
vakavaraisuusvalvontaan liittyvää
raportointia koskevista teknisistä
täytäntöönpanostandardeista annetun
komission täytäntöönpanoasetuksen
(EU) N:o 680/2014 mukaisesti annettavien
tietojen perusteella laskettavien
kokonaisvarojen määrä. Kolmannen maan
luottolaitoksen sivuliikkeen laskennalliseksi
taseeksi katsotaan sivuliikkeen
kokonaisvarojen vastaava määrä.

HE 189/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Suhteellinen hallintomaksu

Suhteellinen hallintomaksu

Suhteellisen hallintomaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Suhteellisen hallintomaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,0008
luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,0008
<i>ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A</i>	<i>laskennallisen taseen loppusumma</i>	0,0002
<i>ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B</i>	<i>laskennallisen taseen loppusumma</i>	0,0006
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	<i>laskennallisen taseen loppusumma</i>	0,0006
<i>luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinhoidosta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys</i>	liikevaihto	0,03
<i>luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinhoidosta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys</i>	liikevaihto	0,03

HE 189/2016 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

*Suhteellista hallintomaksua maksavan
perusmaksu*

5 §

Perusmaksu

Suhteellista hallintomaksua maksavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti: perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaisissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (423/2013) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	1 000
säästöpankkilain 1 §:ssä tarkoitettu säästöpankki	1 000
osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 1 §:ssä tarkoitettu osuuspankki tai osuuskuntamuotoinen luottolaitos	1 000
muu luottolaitos	1 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	1 000
luottolaitoksen omistusyhteisö	1 000
<i>ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka A</i>	1 000
<i>ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike, luokka B</i>	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	1 000
<i>luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys</i>	1 000
<i>luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyritys</i>	1 000

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .